

מבוא למאקרו כלכלה

פרק 8 - מספר 1

תוכן העניינים

1. כללי..... 1

מספר 1:

שאלות:

שאלה פתוחה:

- 1) הניחו משק סגור הפועל על פי הנחות המודל הקיינסיאני. נתון שמשקי הבית צורכים בסך 1880 ₪ ברמת הכנסה פנויה 0, וכל גידול של שקל בהכנסה הפנויה שלהם מוביל לגידול של 0.6 ₪ בצריכה הפרטית. הפירמות משקיעות סכום בסיסי של 1500 ₪ וכל גידול של שקל בתוצר מגדיל את השקעתם ב-0.05 ₪. הצריכה הציבורית קבועה ברמה של 1800 ₪ בכל רמת תוצר.
- במשק מוטל מס קבוע בסך 500 ₪ וגם מס יחסי בשיעור של 25% מהתוצר. ידוע, כי התוצר של תעסוקה מלאה שווה ל-10,000 ₪.
- א. הציגו את משוואות הביקוש לצריכה פרטית ולהשקעה ואת משוואת הביקוש המצרפי.
- ב. מצאו תוצר שיווי משקל והציגו דו"ח מקורות ושימושים.
- ג. האם קיים פער במשק? אם כן מהו גודלו?
- ד. הממשלה הגדילה את הצריכה הציבורית ומימנה ע"י מלווה מהציבור (אג"ח) והמשק הגיע לתעסוקה מלאה. מהו השינוי שחל בצריכה הציבורית? הציגו את השינויים בדו"ח מקורות ושימושים.
- ה. כלכלן טען שהממשלה יכלה להקטין מיסים קבועים ולהביא את המשק לתעסוקה מלאה. האם טענתו נכונה? מה השינוי הדרוש במיסים הקבועים?
- ו. הציגו את השינויים שהיו חלים במשק במקרה זה בדו"ח מקורות ושימושים (בהתייחסות לסעיף ה).
- ז. התעלמו מסעיפים ד-ו' והניחו שהצרכנים הפרטיים במשק בחרו להקטין את החיסכון הפרטי ב-100, בכל רמת הכנסה. הציגו את השינויים שיחולו בדו"ח מקורות ושימושים.
- ח. הציגו דו"ח היווי ההון של המשק של המצב הסופי של המשק (לא את השינויים). (בהתייחסות לסעיף ז').

חלק ב':

- (1) להלן נתונים שנמדדו במשק מסוים (במיליוני ₪):
צריכה ציבורית – 3000, חיסכון פרטי – 1600, תשלומי העברה – 400, עודף הייבוא – 200, ההכנסה הפנויה – 6000, גירעון ממשלה – 600. רווחי הפירמות שלא חולקו, הפחת והמיסים העקיפים נטו שווים ל-0.
מנתונים אלו ניתן להסיק:
- המיסים הישירים ברוטו 2800, הצריכה הפרטית 5000.
 - סך ההשקעה במשק 1200, הצריכה הפרטית 4400.
 - התל"ן במשק 8400, סך ההשקעה במשק 1500.
 - כל התשובות האחרות אינן נכונות.
- (2) מנתוני החשבונאות הלאומית של שנה מסוימת נובע כי סך הצריכה הפרטית והצריכה הציבורית היו גדולים מהתל"ג. מכאן נובע כי:
- יש טעות בנתונים.
 - כל הטענות האחרות שגויות.
 - קיים גירעון בתקציב הממשלה.
 - המשק הוא בהכרח משק פתוח והייבוא גבוה מהייצוא.
 - ייתכן שההשקעה הגולמית שלילית.
- (3) להלן נתונים על משק פתוח (במיליארדי ₪):
תוצר תעסוקה מלאה – 5000, תוצר שיווי משקל – 4000, הפער הדיפלציוני – 500, הנטייה השולית לצרוך – 0.8. במשק מוטל מס יחסי של 25%. מכאן נובע כי:
- הנטייה השולית לייבא 0.2.
 - הנטייה השולית לייבא 0.1.
 - הנטייה השולית לייבא 0.05.
 - משוואת הביקוש המצרפי היא: $AD = 2000 + 0.75Y$.
- (4) להלן הנתונים על משק פתוח:

6,500	תוצר לאומי נקי
4,000	צריכה פרטית
1,000	מיסים נטו
400	גירעון ציבורי
800	עודף ייבוא
2,500	סך רווחי הפירמות

נתון שהפירמות חילקו 80% מסך הרווחים שלהן והציבור חסך 20% מהכנסתו הפנויה. מכאן נובע ש :

- א. החיסכון של המשק 1500.
- ב. ההשקעה הנקייה 1900.
- ג. ההכנסה הפנויה 4000.
- ד. הצריכה הציבורית 1500.
- ה. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

(5) שוק הכסף נמצא בשיווי משקל. באיזה מהמקרים הבאים תהיה בהכרח עלייה של שער הריבית :

1. רמת המחירים עלתה ובמקביל כמות הכסף הנומינלית גדלה.
2. התוצר גדל ובמקביל כמות הכסף הנומינלית גדלה.
3. התוצר קטן ובמקביל כמות הכסף הנומינלית קטנה.

- א. רק טענה 1 נכונה.
- ב. רק טענה 2 נכונה.
- ג. רק טענות 1 ו-2 נכונות.
- ד. רק טענה 3 נכונה.
- ה. כל הטענות אינן נכונות.

(6) איזה מהשינויים הבאים ישפיע על הביקוש המצרפי באותו כיוון :

- א. הגדלת הצריכה הציבורית, עלייה בשער החליפין ועלייה של שער הריבית.
- ב. הגדלת הצריכה הציבורית במימון ע"י הטלת מיסים, עלייה של התוצר בחו"ל וירידה בשער הריבית.
- ג. פיחות בשער החליפין, ירידה של שער הריבית, הקטנת תשלומי העברה.
- ד. הגדלת תשלומי העברה במימון ע"י הטלת מיסים, ייסוף בשער החליפין, הורדת מכסים.

(7) במשק נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון נכנסות. איזה מהשינויים הבאים ישפיעו על שער החליפין באותו כיוון :

- א. גידול של התוצר המקומי ועלייה בשער הריבית המקומי.
- ב. קיטון בתוצר המקומי ועלייה בשער הריבית העולמי.
- ג. גידול בהעברות שוטפות לארץ ועלייה בתוצר של חו"ל.
- ד. ציפיות לצמיחה של התוצר המקומי והגדלת המיסים.

8) פונקציית הצריכה הפרטית של בת שבע היא: $C = 1000 + 0.8Yd$. גידול של 20% בהכנסה הפנויה של בת שבע יגרום ל:

- גידול בסך הצריכה ובנטייה השולית לצרוך של בת שבע.
- גידול בסך הצריכה ובנטייה הממוצעת לצרוך של בת שבע.
- גידול בסך הצריכה וקיטון בנטייה הממוצעת לצרוך של בת שבע.
- גידול של 20% בסך הצריכה של בת שבע.
- גידול בסך החיסכון וקיטון בנטייה הממוצעת לחסוך של בת שבע.

9) משק פתוח מצוי בפער דיפלציוני וידוע שיש גירעון בחשבון סחורות ושירותים. נתון שהנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה שווה 0.8 והנטייה השולית לייבא שווה 0.05. במשק לא מוטלים מיסים יחסיים. הממשלה מגדילה את תשלומי ההעברה ב-100 ומממנת זאת ע"י מכירת אג"ח. מכאן ש:

- הצריכה הפרטית תגדל ב-336 ועודף הייבוא יקטן ב-16.
- הצריכה הפרטית תגדל ב-256 והייבוא יגדל ב-16.
- הצריכה הפרטית תגדל ב-336 ועודף הייצוא יקטן ב-16.
- כל הטענות האחרות אינן נכונות.

10) הניחו משק פתוח המצוי בשיווי משקל של הטווח הארוך (במסגרת המודל הכללי). הממשלה שוקלת שני שינויים במשק. הראשון, הגדלת הצריכה הציבורית במימון מיסים. השני הגדלת הצריכה הציבורית במימון מלווה מהציבור (אג"ח). מכאן שבטווח הקצר:

- בשני המקרים עודף הייבוא יגדל, אך הוא יגדל יותר במקרה השני.
- השכר הריאלי יעלה בשני המקרים, אך הוא יעלה פחות במקרה השני.
- בשני המקרים תחול עלייה בהכנסה הפנויה, אך היא תעלה פחות במקרה השני.
- רמת המחירים תרד במקרה הראשון ותעלה במקרה השני.
- כל התשובות האחרות אינן נכונות.

11) הניחו מודל קיינס ומשק סגור הנמצא בשיווי משקל של תעסוקה מלאה. ידוע שהביקוש המצרפי ברמת תוצר של 0 שווה 2,000. הנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה שווה 0.7 והנטייה השולית להשקיע מתוך התוצר שווה 0.04. התוצר של תעסוקה מלאה שווה 5,000. סטודנט טען שלפי הנתונים בשאלה, הרי שמוטל במשק הזה מס יחסי. האם טענתו נכונה? במידה שכן, מצאו את גודלו של המס היחסי?

- לא מוטל במשק מס יחסי.
- 20%.
- 25%.
- 33%.

ה. כל התשובות האחרות אינן נכונות.

12 משק סגור באבטלה. הממשלה תמיד מממנת את הוצאותיה ע"י הטלת מיסים קבועים. עקב לחצי הציבור הגדילה הממשלה את תקציב החינוך ללא שינוי במרכיבי התקציב האחרים. מכאן:

- א. מאחר שהממשלה צריכה להטיל מיסים למימון הגידול בתקציב החינוך, תהיה פגיעה בצריכה הפרטית.
- ב. הביקוש הכולל במשק והתוצר לא ישתנו כתוצאה מצעד זה, מאחר שהממשלה צריכה להטיל מיסים למימון הגידול בתקציב החינוך.
- ג. הצריכה הפרטית תגדל מפני שהוצאות החינוך של משקי הבית יקטנו ויועברו לצריכה אלטרנטיבית.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

13 במשק "האופים" מייצרים קמח ולחם בלבד. להלן נתונים על פעילות שתי הפירמות והממשלה:
פירמת "הקמח": מכירות לממשלה – 80,000, מכירות לצרכנים פרטיים – 150,000, מכירות לפירמת "לחם" – 100,000, קניית חיטה מחו"ל – 120,000, תשלומי שכר – 170,000 וגידול במלאי – 10,000.
פירמת "לחם": מכירות לממשלה – 90,000, מכירות לצרכנים פרטיים – 210,000. פירמת "לחם" שילמה שכר בסך 110,000 ואינה מחזיקה מלאי של לחם. הממשלה שילמה לעובדיה שכר בסך 50,000. בנוסף הממשלה הטילה מיסים בסך 30,000 ושילמה קצבאות לתושבי המדינה בסך 40,000.
מכאן ש:

- א. התוצר במשק 470,000 וההכנסה הפנויה 480,000.
- ב. ההשקעה במשק 10,000 והחיסכון הפרטי 110,000.
- ג. הוצאות הממשלה 50,000 והגירעון בתקציב הממשלה 40,000.
- ד. הערך המוסף של הממשלה 220,000.

14 להלן מספר טענות לגבי המודל הכללי:

- א. מדיניות מוניטארית מרחיבה תגדיל את התוצר הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך.
- ב. מדיניות פיסיקלית מרחיבה תגדיל את התוצר הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך.
- ג. הגדלת הצריכה הציבורית במימון ע"י מכירת אג"ח תגדיל את התוצר בטווח הקצר, אך תקטין את ההשקעות בטווח הארוך.
- ד. הגדלת כמות הכסף תקטין את שער הריבית הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך.

תשובות סופיות:
שאלה פתוחה:

- (1) א. $AD = 4880 + 0.5y$, $I = 1500 + 0.05y$, $C = 1580 + 0.45y$
 ב. ראו סרטון.
 ג. כן, 120.
 ד. +120, ראו סרטון.
 ה. כן, $\Delta T = -200$.
 ו. ראו סרטון.
 ז. ראו סרטון.
 ח. ראו סרטון.

חלק ב':

(1) ב'	(2) ד'	(3) ב'	(4) ב'	(5) ה'	(6) ב'	(7) ג'
(8) ג'	(9) ג'	(10) א'	(11) ב'	(12) ד'	(13) א'	(14) ג'